

OFERTA DE TALLERS D'ORGÀNICA PER LES ESCOLES DE CASTELLÓ

Octubre 2019

Redactor:

1. INTRODUCCIÓ

En el present document es descriuran les activitats i els tallers dirigits als centres de primària públics de Castelló amb l'objectiu de promoure la recollida de la fracció orgànica en les escoles i menjadors escolars. Les activitats han de ser realitzades entre els dies **4 de Novembre i 20 de Desembre del 2019**.

Existeixen dues tipologies d'activitats:

- Tallers a realitzar a una classe completa
- Activitats especials

1.1 TALLERS A REALITZAR A UNA CLASSE COMPLETA

Es tracta d'activitats dirigides per un educador ambiental i adaptades a les edats dels alumnes. Totes les activitats tenen una durada prevista d'entre 40 i 50 minuts. En cas que trieu aquesta modalitat, cada classe podrà escollir un màxim d'un taller, a escollir del llistat següent:

- El color dels residus (6 a 8 anys)
- Fem un compostador (6 a 12 anys)
- Per què hem de separar la fraccions orgànica? (8 a 12 anys)
- El joc de l'orgànica (9 a 12 anys)
- Cinefòrum (9 a 12 anys)

El detall de cada un dels tallers es pot consultar en les pàgines següents.

1.2 ACTIVITATS ESPECIALS

- Scape room sobre recollida orgànica
- Dissecció de residus

1.3 ELECCIÓ FINAL DE CADA CENTRE

Cada escola té a disposició un màxim d'1 taller / activitat per classe d'educació primària. Així, una escola de dues línies pot escollir un màxim de 12 tallers / activitats.

Activitat: El color dels residus	
Rang d'edat: de 6 a 8 anys	Durada: 40-50 minuts
Objectius:	
<ul style="list-style-type: none"> • Fomentar el treball en grup i la participació activa de l'alumnat • Potenciar la separació dels materials i la recollida selectiva • Fomentar la recollida de la FORM 	
Descripció de l'activitat:	
<p>Aquest taller està pensat per als alumnes amb menor edat de l'escola. S'inicia amb una explicació distesa per part de l'educador de conceptes com els colors dels contenidors i els residus que hi van, els conceptes de les 3R (reduir, reciclar i reutilitzar), els avantatges de reciclar i desavantatges de no fer-ho, preguntar si ho fan a casa i a l'escola, etc.</p> <p>Després es reparteix els diferents residus i contenidors als alumnes perquè els pintin (un per alumne). L'educador els portarà impresos i retallats per agilitzar el taller. Finalment, es posa un bon tros de paper de mural a la pissarra de la classe i es fa sortir en primer lloc als alumnes que tinguin els contenidors per empegar a la part superior. Després, es va preguntar a l'atzar als alumnes quins residus tenen i on els col·locarien. Si encerten surten a la pissarra i l'educador els ajuda a posar les imatges sota el contenidor que toqui; si fallen, els companys de classe el poden ajudar.</p> <p>Aquest mural es queda a la classe i poden anar afegint residus en una altra ocasió, quan els professors creguin oportú.</p>	
Material necessari:	
Tot el material serà aportat per l'empresa que realitza els tallers.	

Activitat: Fem un compostador	
Rang d'edat: de 6 a 12 anys	Duració: 40-50 minuts
Objectius:	
<ul style="list-style-type: none"> • Conèixer el cicle de la matèria orgànica i el procés d'auto compostatge • Fomentar el treball en grup i la participació activa de l'alumnat • Fomentar la recollida de la FORM 	
Descripció de l'activitat:	
<p>Primera part (5 minuts): Explicar de manera distesa i espontània alguns dels punts següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Què és la matèria orgànica i on es diposita? • Què podem compostar? • Com podem utilitzar el compost final? <p>Segona part (15 minuts): Cerca residus i classificar-los</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cercar residus per a l'escola (papereres classe, pati, etc ...) • Separar els residus que hem trobat en biodegradables i no biodegradables (fer una taula a la pissarra amb dues columnes (biodegradable i no biodegradable) i anotar a mà els diferents residus) <p>Tercera part (15 minuts): Explicar com podem fer un compostador casolà i elaborar-lo.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elaborar 2 compostadors amb les ampolles de plàstic i altres materials. • Dipositar els residus segons biodegradables i no biodegradables <p>Quarta part (5 minuts): Final activitat</p> <ul style="list-style-type: none"> • Repassar com mantenir el compostador (fitxa tècnica indicacions). 	
Material necessari:	
Tot el material serà aportat per l'empresa que realitza els tallers.	

Activitat: Per què hem de separar la fracció orgànica?	
Rang d'edat: de 8 a 12 anys	Duració: 40-50 minuts
Objectius:	
<p>Conscienciació sobre la problemàtica de la producció, generació i tractament de residus. També sobre la problemàtica de la pèrdua de sòl fèrtil i la desertificació. Conèixer com ha evolucionat l'estat d'aquesta fracció en el municipi i els impropis que es troben habitualment. Conèixer els objectius i avantatges de fer compostatge en el propi centre. Conèixer on es porta a terme la gestió i tractament d'aquest residu. Adquirir bones pràctiques ambientals en el centre: adquirint productes de proximitat, km 0, ecològics i de comerç just. Fomentar la correcta separació i gestió de l'orgànica al centre educatiu realitzant compostatge.</p>	
Descripció de l'activitat:	
<p>Sessió formativa on es parla de la fracció de l'orgànica. S'explica l'origen i la gestió i tractament que es fa. Es donen a conèixer els percentatges de reciclatge al municipi i els impropis que sovint es troben.</p>	
Material necessari:	
<p>L'aula on es realitzi el taller ha d'estar equipada amb un projector i un ordinador on poder visualitzar la informació.</p>	

Activitat: El joc de l'orgànica	
Rang d'edat: de 9 a 12 anys	Duració: 40-50 minuts
Objectius:	
<ul style="list-style-type: none"> • Conscienciar sobre els problemes que generen els residus • Conèixer el cicle de la matèria orgànica i el procés d'auto compostatge • Fomentar la recollida de la FORM • Fomentar el treball en grup i la participació activa de l'alumnat 	
Descripció de l'activitat:	
<p>Primera part (10 minuts): Explicar de manera distesa i espontània alguns dels punts següents amb les imatges plastificades:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Què és la matèria orgànica i on es diposita? • Què podem compostar? • Com podem utilitzar el compost final? • En què consisteix la recollida selectiva? • Problemes que generen els residus. <p>Segona part (25 minuts): Joc de l'orgànica</p> <ul style="list-style-type: none"> • Els alumnes es dividiran en grups, cada grup amb una fitxa de color diferent. Els grups es realitzaran en funció del nombre d'alumnes. <ul style="list-style-type: none"> ○ Fins a 14 alumnes → 2 grups ○ De 15 a 19 alumnes → 3 grups ○ Més de 19 alumnes → 4 grups • Per començar a jugar, cada grup tirarà el dau una vegada. El grup que hagi tret el nombre més alt, comença la partida. • Tornarà a tirar el dau i segons on caigui haurà de fer la prova corresponent segons el nombre de la casella. • Si encerten la pregunta o fan correctament la prova, obtindran un punt, si fallen no obtindran cap. Els punts es poden anotar a la pissarra segons el grup. • Guanya el que tingui més punts. <p>S'aprofitarà per repassar els conceptes explicats en la primera part. El monitor ha d'ajudar / donar suport als alumnes si veu que tenen molta dificultat a resoldre alguna prova.</p> <p>Tercera part (5 minuts): Final activitat: Valoració final i determinació dels guanyadors.</p>	
Material necessari:	
<p>Tot el material serà aportat per l'empresa que realitza els tallers.</p>	

Activitat: Cinefòrum sobre residus	
Rang d'edat: 9 a 12 anys	Duració: 40-50 minuts
Objectius:	
<p>Permetrà prendre consciència sobre la recollida selectiva, la fracció orgànica i el civisme, adaptada a la realitat i problemàtiques en aquests aspectes. Permetrà als participants actuar sobre la necessitat de fer reciclatge i ser cívic en el dia a dia.</p>	
Descripció de l' activitat:	
<p>És important realitzar un treball previ, ja sigui una posada en comú inicial dels conceptes i continguts principals que es van a veure, o almenys unes nocions bàsiques per poder ser crítics i activar la mirada durant el visionat de la projecció.</p> <p>Per millorar la comprensió i analitzar al màxim el contingut, es poden organitzar grups de treball entre els participants. Cada un d'aquests grups estarà encarregat de localitzar i anotar diferents elements que posteriorment s'exposaran a l'inici del debat. Per exemple, un grup de treball podria analitzar els personatges que ens presenta la pel·lícula, un altre dels escenaris en els quals es duu a terme l'acció, un tercer grup els conceptes tractats, i un quart els conflictes que se'ls presenten als personatges.</p> <p>Després del visionat, s'organitza un fòrum o debat sobre les opinions, els fets o els continguts tractats en la pel·lícula. Com a exercici final, es pot proposar escriure un resum de la pel·lícula, reescriure un final alternatiu i, finalment, redactar una conclusió del debat ajuda a sintetitzar l'activitat i crear un esquema mental dels conceptes i les opinions tractades.</p>	
Material necessari:	
<p>Es proposa visualitzar el documental "La història de les coses": Annie Leonard, 2007. Durada: 21 minuts. El documental exposa una visió crítica de la societat consumista. Després d'analitzar les connexions entre els problemes socials i de l'ambient, proposa un canvi d'actitud per crear, entre tots, un món més sostenible i just. En el visionat, es pot aprendre sobre l'economia dels materials, els sistemes d'extracció, producció, distribució, consum, i residus.</p> <p>L'aula on es realitzi el taller ha d'estar equipada amb un projector i un ordinador on poder visualitzar informació.</p>	

Al marge dels tallers de format convencional també hi ha la possibilitat de fer alguna de les accions següents amb el condicionament del nombre d'alumnes.

Activitat: Escape room sobre recollida orgànica (grups de 6 a 10 persones)	
Rang d'edat: 12 anys	Duració: 40-50 minuts
Objectius:	
<p>Permetrà prendre consciència sobre la recollida selectiva, la fracció orgànica i el civisme, adaptada a la realitat i problemàtiques en aquests aspectes. Permetrà als participants actuar sobre la necessitat de fer reciclatge i ser cívic en el dia a dia, i com a premissa imprescindible per poder sortir de la sala de joc, hauran de resoldre els enigmes en equip.</p>	
Descripció de l'activitat:	
<p>Conceptes per l'escape room: <u>Objectes amagats:</u> Cubells de recollida selectiva de diferents fraccions ... <u>Llum ultraviolada:</u> Residus que cal separar, que només es trobaran si s'enfoca amb la llum la zona correcta. <u>Mobilitat restringida:</u> Treballar de 2 en 2 fins a resoldre la primera qüestió sobre la recollida selectiva de manera correcta. <u>Matemàtiques:</u> Que arribin a descobrir / conèixer quin és el percentatge real de recollida selectiva de l'Ajuntament i d'Espanya, així com l'objectiu a aconseguir, en base a problemes matemàtics. <u>Objectes fora d'abast:</u> Trobar els diferents residus per a la seva correcta associació amb els contenidors adequats, ... <u>Ús "sorprenent" d'algun objecte:</u> Poder mostrar les possibilitats i potencialitats de reutilització d'alguns residus, abans que vagin a les escombraries. I que sigui aquest ús sorprenent del residu / objecte en qüestió el que els permeti la sortida definitiva després d'haver anat resolent totes les proves. <u>Les pistes.</u> Les caixes que necessiten d'algun mecanisme per obrir-se són súper atractives. <u>Integrar les pistes en el propi ambient,</u> és a dir, que aquesta es trobi naturalment en els objectes de l'estada, com poden ser llibres, calaixos, etc.</p>	
Material necessari:	
<p>El centre ha de facilitar una ubicació per a realitzar el escape room (per exemple: sala polivalent, aula d'una escola, biblioteca).</p>	

Activitat: Dissecció de residus	
Rang d'edat: 9 a 12 anys	Duració: 40-50 minuts
Objectius:	
<p>Prendre consciència i demostrar la proporció real de rebuig i de la resta de fraccions en un mateix contenidor.</p>	
Descripció de l'activitat:	
<p>Els educadors ambientals aniran amb bata blanca, com si fossin metges i faran un parell de disseccions d'un contenidor de la fracció rebuig. Els educadors identificaran: el pes inicial del contenidor i el pes final, un cop fet el triatge de tots els residus que no pertanyen a la fracció rebuig. A més, es caracteritzarà i es farà una separació dels residus fraccionats, que també es pesaran. La segona dissecció se centraria en la pesada del contenidor orgànic. En aquest cas l'objectiu és explicar la importància dels impropis en la fracció, i de com impropis que en pes representen un volum escàs (bosses de plàstic) si afecten la qualitat del compost (micro plàstics) i els impactes que aquestes tenen sobre el medi.</p>	
Material necessari:	
<p>El centre ha de facilitar una ubicació a l'aire lliure amb una taula per a realitzar l'activitat.</p>	